

Р. В. Бреус

Черкаський державний технологічний університет, Черкаси, Україна

## СИНТЕЗ ДВОХРОЗЯДНИХ ДВОХОПЕРАНДНИХ ОПЕРАЦІЙ СТРОГОГО СТІЙКОГО КРИПТОГРАФІЧНОГО КОДУВАННЯ ШЛЯХОМ ПЕРЕТВОРЕННЯ ДРУГОГО ОПЕРАНДА

На основі дослідження різних форм представлення двохранядних двохоперандних операцій строгого стійкого криптографічного кодування розроблено підхід до їх побудови на основі перетворення другого операнда шляхом застосування однооперандних операцій. Застосувавши технологію перетворення другого операнда було отримано групу двохранядних двохоперандних операцій строгого стійкого криптографічного кодування. У даній статті приведено одержану групу двохранядних двохоперандних операцій строгого стійкого криптографічного перетворення. Запропонований підхід до синтезу двохранядних двохоперандних операцій строгого стійкого криптографічного кодування шляхом перетворення другого операнда значно спрощує процес дослідження групи операцій строгого стійкого криптоперетворення.

**Ключові слова:** двохранядні двохоперандні операції, криптографічне перетворення, математичне моделювання, синтез операцій, класифікація операцій криптоперетворення.

### Вступ

**Постановка проблеми.** У сучасному суспільстві технічний прогрес відіграє важливу роль, що, в свою чергу, призводить до збільшення комп'ютерних злочинів. Комп'ютерні системи і телекомунікації визначають надійність і потужність систем оборони і безпеки країни. Тому гостро постає питання захисту інформації.

Криптографічний захист інформації являється одним із найефективніших на сьогодні. Тому виникає необхідність вдосконалення існуючих та створення нових методів та засобів криптографічного захисту інформації, у зв'язку зі зростанням кіберзлочинів. Для досягнення даного результату необхідне покращення вже розроблених або створення нових алгоритмів криптоперетворення. Отже, дослідження та побудова нових операцій криптоперетворення на сьогоднішній день являється особливо актуальним.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Останнім часом велика увага приділяється одному з напрямів розвитку комп'ютерної криптографії, а саме – криптографічному кодуванню [1–3]. Також заслуговують уваги дослідження направлені на побудову операцій з заданими властивостями [4–6].

Особливої уваги заслуговують дослідження направлені на побудову операцій криптоперетворення які забезпечують максимальну невизначеність результатів шифрування [7–12].

Проте на сьогоднішній день залишилися не дослідженими процеси синтезу груп двохранядних двохоперандних операцій строгого стійкого криптографічного кодування.

**Метою роботи** є викладення результатів дослідження і синтезу двохранядних двохоперандних операцій строгого стійкого криптографічного кодування для побудови їх модифікацій на основі перетворення другого операнда.

### Основний матеріал

Розглянемо одну з двохранядних двохоперандних операцій строгого стійкого криптографічного кодування, наприклад,

$$O_1 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot \bar{k}_1 \oplus x_2 \cdot k_1 \\ x_1 \cdot k_1 \oplus x_2 \cdot \bar{k}_1 \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_2 \\ \bar{k}_2 \end{bmatrix}. \quad (1)$$

Відповідно до [13] (1) можна представити як:

$$O_1 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot \bar{k}_1 \oplus x_2 \cdot k_1 \\ x_1 \cdot k_1 \oplus x_2 \cdot \bar{k}_1 \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_2 \\ \bar{k}_2 \end{bmatrix} = \begin{cases} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \oplus 1 \end{bmatrix}, & \text{якщо } k_1 = 0; k_2 = 0; \\ \begin{bmatrix} x_1 \oplus 1 \\ x_2 \end{bmatrix}, & \text{якщо } k_1 = 0; k_2 = 1; \\ \begin{bmatrix} x_2 \\ x_1 \oplus 1 \end{bmatrix}, & \text{якщо } k_1 = 1; k_2 = 0; \\ \begin{bmatrix} x_2 \oplus 1 \\ x_1 \end{bmatrix}, & \text{якщо } k_1 = 1; k_2 = 1. \end{cases} \quad (2)$$

Аналіз виразу (2) показує, що зміна порядку однооперандних перетворень в правій частині виразу приведе до зміни самої операції, наприклад,

$$O_1^k = \begin{bmatrix} x_1 \cdot \bar{k}_1 \oplus x_2 \cdot k_1 \\ x_1 \cdot k_1 \oplus x_2 \cdot \bar{k}_1 \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_2 \\ \bar{k}_2 \end{bmatrix} = \begin{cases} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \oplus 1 \end{bmatrix}, & \text{якщо } k_1 = 0; k_2 = 0; \\ \begin{bmatrix} x_1 \oplus 1 \\ x_2 \end{bmatrix}, & \text{якщо } k_1 = 0; k_2 = 1; \\ \begin{bmatrix} x_2 \\ x_1 \oplus 1 \end{bmatrix}, & \text{якщо } k_1 = 1; k_2 = 0; \\ \begin{bmatrix} x_2 \oplus 1 \\ x_1 \end{bmatrix}, & \text{якщо } k_1 = 1; k_2 = 1; \end{cases} \neq$$

$$\neq \left\{ \begin{array}{l} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \oplus 1 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 0; k_2 = 0; \\ \begin{bmatrix} x_1 \oplus 1 \\ x_2 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 0; k_2 = 1; \\ \begin{bmatrix} x_2 \oplus 1 \\ x_1 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 1; k_2 = 0; \\ \begin{bmatrix} x_2 \\ x_1 \oplus 1 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 1; k_2 = 1; \end{array} \right\} = \quad (3)$$

$$= O_2^k = \begin{bmatrix} x_1 \cdot \bar{k}_1 \oplus x_2 \cdot k_1 \\ x_1 \cdot k_1 \oplus x_2 \cdot \bar{k}_1 \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_1 \oplus k_2 \\ k_1 \oplus k_2 \end{bmatrix}.$$

Приклад (3) показує коректність нашого припущення.

$$F_1(O_1^k) = \left\{ \begin{array}{l} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \oplus 1 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 0; k_2 = 0; \\ \begin{bmatrix} x_1 \oplus 1 \\ x_2 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 0; k_2 = 1; \\ \begin{bmatrix} x_2 \\ x_1 \oplus 1 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 1; k_2 = 0; \\ \begin{bmatrix} x_2 \oplus 1 \\ x_1 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 1; k_2 = 1; \end{array} \right\} = \left\{ \begin{array}{l} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \oplus 1 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 0; k_2 = 0; \\ \begin{bmatrix} x_1 \oplus 1 \\ x_2 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 0; k_2 = 1; \\ \begin{bmatrix} x_2 \\ x_1 \oplus 1 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 1; k_2 = 0; \\ \begin{bmatrix} x_2 \oplus 1 \\ x_1 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 1; k_2 = 1; \end{array} \right\} = O_1^k = \begin{bmatrix} x_1 \cdot \bar{k}_1 \oplus x_2 \cdot k_1 \\ x_1 \cdot k_1 \oplus x_2 \cdot \bar{k}_1 \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_2 \\ \bar{k}_2 \end{bmatrix}. \quad (4)$$

Таблиця 1 – Класифікація однооперандних двохранрядних операцій криптографічного перетворення інформації

Класифікатор операцій	Операції інверсії			
	$\begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix}$
Базові операції	$F_1 = \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix}$	$F_2 = \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \oplus 1 \end{bmatrix}$	$F_3 = \begin{bmatrix} x_1 \oplus 1 \\ x_2 \end{bmatrix}$	$F_4 = \begin{bmatrix} x_1 \oplus 1 \\ x_2 \oplus 1 \end{bmatrix}$
	$F_5 = \begin{bmatrix} x_1 \oplus x_2 \\ x_2 \end{bmatrix}$	$F_6 = \begin{bmatrix} x_1 \oplus x_2 \\ x_2 \oplus 1 \end{bmatrix}$	$F_7 = \begin{bmatrix} x_1 \oplus x_2 \oplus 1 \\ x_2 \end{bmatrix}$	$F_8 = \begin{bmatrix} x_1 \oplus x_2 \oplus 1 \\ x_2 \oplus 1 \end{bmatrix}$
	$F_9 = \begin{bmatrix} x_1 \\ x_1 \oplus x_2 \end{bmatrix}$	$F_{10} = \begin{bmatrix} x_1 \\ x_1 \oplus x_2 \oplus 1 \end{bmatrix}$	$F_{11} = \begin{bmatrix} x_1 \oplus 1 \\ x_1 \oplus x_2 \end{bmatrix}$	$F_{12} = \begin{bmatrix} x_1 \oplus 1 \\ x_1 \oplus x_2 \oplus 1 \end{bmatrix}$
Операції перестановок	$F_{13} = \begin{bmatrix} x_2 \\ x_1 \end{bmatrix}$	$F_{14} = \begin{bmatrix} x_2 \\ x_1 \oplus 1 \end{bmatrix}$	$F_{15} = \begin{bmatrix} x_2 \oplus 1 \\ x_1 \end{bmatrix}$	$F_{16} = \begin{bmatrix} x_2 \oplus 1 \\ x_1 \oplus 1 \end{bmatrix}$
	$F_{17} = \begin{bmatrix} x_2 \\ x_1 \oplus x_2 \end{bmatrix}$	$F_{18} = \begin{bmatrix} x_2 \\ x_1 \oplus x_2 \oplus 1 \end{bmatrix}$	$F_{19} = \begin{bmatrix} x_2 \oplus 1 \\ x_1 \oplus x_2 \end{bmatrix}$	$F_{20} = \begin{bmatrix} x_2 \oplus 1 \\ x_1 \oplus x_2 \oplus 1 \end{bmatrix}$
	$F_{21} = \begin{bmatrix} x_1 \oplus x_2 \\ x_1 \end{bmatrix}$	$F_{22} = \begin{bmatrix} x_1 \oplus x_2 \\ x_1 \oplus 1 \end{bmatrix}$	$F_{23} = \begin{bmatrix} x_1 \oplus x_2 \oplus 1 \\ x_1 \end{bmatrix}$	$F_{24} = \begin{bmatrix} x_1 \oplus x_2 \oplus 1 \\ x_1 \oplus 1 \end{bmatrix}$

Аналогічно виконаємо перетворення над другим операндом двохранрядної операції строгого криптографічного кодування  $O_1^k$  за допомогою однооперандної операції криптографічного перетворення  $F_2$ . Це перетворення призводить до отримання операції строгого стійкого кодування  $O_5^k$ , що показано в прикладі (5). Якщо над другим операндом двохранрядної двохранрядної операції строгого стійкого криптографічного кодування  $O_1^k$  виконати перетворення шляхом використання однооперандної криптографічної операції  $F_9$ , то буде отримана операція строгого стійкого кодування  $O_9^k$ , що відпові-

дає прикладу (6). Одним із самих простих способів перетворення другого операнду є виконання над ним однооперандної операції криптоперетворення.

Групу однооперандних операцій криптоперетворення, класифікованих на базові операції, операції перестановок та операції інверсії наведена наведено в табл. 1 [14].

Візьмемо двохранрядну двохранрядну операцію строгого стійкого криптографічного кодування  $O_1^k$  та виконаємо над нею однооперандне криптографічне перетворення  $F_1$ .

Внаслідок даного перетворення ми отримуємо операцію строгого стійкого кодування  $O_1^k$ , що показано в наступному прикладі:

дає прикладу (6). Зведені результати дослідження результатів перетворення другого операнду операції  $O_1^k$  за допомогою однооперандних операцій криптоперетворення  $F$ , наведених в табл. 1, представлені в табл. 2.

В табл. 2 представлені отримані двохранрядні двохранрядні операції строгого стійкого криптографічного кодування класифіковано на базові операції, операції перестановок та операції інверсії. Аналіз таблиці показав, що на основі перетворення другого операнду двохранрядної операції строгого стійкого криптографічного кодування за допомогою повної математичної групи однооперандних операцій буде

отримано повну математичну групу двохоперандних операцій строгого стійкого криптографічного кодування, придатних для практичного застосування. На-

ведені результати дозволяють значно спростити процес дослідження і синтезу груп операцій строгого стійкого криптографічного кодування:

$$F_3(O_1^k) = \left\{ \begin{array}{l} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \oplus 1 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 0; k_2 = 0; \\ \begin{bmatrix} x_2 \oplus 1 \\ x_1 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 1; k_2 = 1; \\ \begin{bmatrix} x_2 \\ x_1 \oplus 1 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 1; k_2 = 0; \\ \begin{bmatrix} x_1 \oplus 1 \\ x_2 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 0; k_2 = 1; \end{array} \right\} = \left\{ \begin{array}{l} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \oplus 1 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 0; k_2 = 0; \\ \begin{bmatrix} x_2 \oplus 1 \\ x_1 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 0; k_2 = 1; \\ \begin{bmatrix} x_2 \\ x_1 \oplus 1 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 1; k_2 = 0; \\ \begin{bmatrix} x_1 \oplus 1 \\ x_2 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 1; k_2 = 1; \end{array} \right\} = \\ = O_5^k = \begin{bmatrix} x_1 \cdot (k_1 \oplus k_2) \oplus x_2 \cdot (k_1 \oplus k_2) \\ x_1 \cdot (k_1 \oplus k_2) \oplus x_2 \cdot (k_1 \oplus k_2) \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_2 \\ \bar{k}_2 \end{bmatrix}; \quad (5)$$

$$F_9(O_1^k) = \left\{ \begin{array}{l} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \oplus 1 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 0; k_2 = 0; \\ \begin{bmatrix} x_1 \oplus 1 \\ x_2 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 0; k_2 = 1; \\ \begin{bmatrix} x_2 \oplus 1 \\ x_1 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 1; k_2 = 1; \\ \begin{bmatrix} x_2 \\ x_1 \oplus 1 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 1; k_2 = 0; \end{array} \right\} = \left\{ \begin{array}{l} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \oplus 1 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 0; k_2 = 0; \\ \begin{bmatrix} x_1 \oplus 1 \\ x_2 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 0; k_2 = 1; \\ \begin{bmatrix} x_2 \oplus 1 \\ x_1 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 1; k_2 = 0; \\ \begin{bmatrix} x_2 \\ x_1 \oplus 1 \end{bmatrix}, \text{ якщо } k_1 = 1; k_2 = 1; \end{array} \right\} = \\ = O_9^k = \begin{bmatrix} x_1 \cdot \bar{k}_1 \oplus x_2 \cdot k_1 \\ x_1 \cdot k_1 \oplus x_2 \cdot \bar{k}_1 \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_1 \oplus k_2 \\ k_1 \oplus k_2 \end{bmatrix}. \quad (6)$$

Таблиця 2 – Група двохоперандних операцій строгого криптографічного кодування після перетворення

		Операції інверсії			
		$\begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix}$
Базисні операції	$F_1 = \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix}$	$\alpha_1^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot \bar{k}_1 \oplus x_2 \cdot k_1 \\ x_1 \cdot k_1 \oplus x_2 \cdot \bar{k}_1 \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_2 \\ \bar{k}_2 \end{bmatrix}$	$\alpha_2^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot \bar{k}_1 \oplus x_2 \cdot k_1 \\ x_1 \cdot k_1 \oplus x_2 \cdot \bar{k}_1 \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_2 \\ \bar{k}_2 \end{bmatrix}$	$\alpha_3^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot k_2 \oplus x_2 \cdot \bar{k}_2 \\ x_1 \cdot \bar{k}_2 \oplus x_2 \cdot k_2 \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_1 \\ \bar{k}_1 \end{bmatrix}$	$\alpha_4^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot k_2 \oplus x_2 \cdot \bar{k}_2 \\ x_1 \cdot \bar{k}_2 \oplus x_2 \cdot k_2 \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_1 \\ \bar{k}_1 \end{bmatrix}$
	$F_2 = \begin{bmatrix} x_1 \oplus x_2 \\ x_2 \end{bmatrix}$	$\alpha_5^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot (\bar{k}_1 \oplus \bar{k}_2) \oplus x_2 \cdot (k_1 \oplus k_2) \\ x_1 \cdot (k_1 \oplus k_2) \oplus x_2 \cdot (\bar{k}_1 \oplus \bar{k}_2) \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_2 \\ \bar{k}_2 \end{bmatrix}$	$\alpha_6^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot (\bar{k}_1 \oplus \bar{k}_2) \oplus x_2 \cdot (k_1 \oplus k_2) \\ x_1 \cdot (k_1 \oplus k_2) \oplus x_2 \cdot (\bar{k}_1 \oplus \bar{k}_2) \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_2 \\ \bar{k}_2 \end{bmatrix}$	$\alpha_7^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot (k_2 \oplus \bar{k}_2) \oplus x_2 \cdot (\bar{k}_2 \oplus k_2) \\ x_1 \cdot (\bar{k}_2 \oplus k_2) \oplus x_2 \cdot (k_2 \oplus \bar{k}_2) \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_1 \\ \bar{k}_1 \end{bmatrix}$	$\alpha_8^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot (k_2 \oplus \bar{k}_2) \oplus x_2 \cdot (\bar{k}_2 \oplus k_2) \\ x_1 \cdot (\bar{k}_2 \oplus k_2) \oplus x_2 \cdot (k_2 \oplus \bar{k}_2) \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_1 \\ \bar{k}_1 \end{bmatrix}$
	$F_3 = \begin{bmatrix} x_1 \\ x_1 \oplus x_2 \end{bmatrix}$	$\alpha_9^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot \bar{k}_1 \oplus x_2 \cdot k_1 \\ x_1 \cdot k_1 \oplus x_2 \cdot \bar{k}_1 \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_2 \oplus k_1 \\ k_2 \oplus k_1 \end{bmatrix}$	$\alpha_{10}^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot \bar{k}_1 \oplus x_2 \cdot k_1 \\ x_1 \cdot k_1 \oplus x_2 \cdot \bar{k}_1 \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_2 \oplus k_1 \\ k_2 \oplus k_1 \end{bmatrix}$	$\alpha_{11}^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot k_2 \oplus x_2 \cdot \bar{k}_2 \\ x_1 \cdot \bar{k}_2 \oplus x_2 \cdot k_2 \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_1 \oplus k_2 \\ k_1 \oplus k_2 \end{bmatrix}$	$\alpha_{12}^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot k_2 \oplus x_2 \cdot \bar{k}_2 \\ x_1 \cdot \bar{k}_2 \oplus x_2 \cdot k_2 \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_1 \oplus k_2 \\ k_1 \oplus k_2 \end{bmatrix}$
Операції перестановки	$F_{13} = \begin{bmatrix} x_2 \\ x_1 \end{bmatrix}$	$\alpha_{13}^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot \bar{k}_2 \oplus x_2 \cdot k_2 \\ x_1 \cdot k_2 \oplus x_2 \cdot \bar{k}_2 \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_1 \\ \bar{k}_1 \end{bmatrix}$	$\alpha_{14}^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot \bar{k}_2 \oplus x_2 \cdot k_2 \\ x_1 \cdot k_2 \oplus x_2 \cdot \bar{k}_2 \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_1 \\ \bar{k}_1 \end{bmatrix}$	$\alpha_{15}^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot k_2 \oplus x_2 \cdot \bar{k}_2 \\ x_1 \cdot \bar{k}_2 \oplus x_2 \cdot k_2 \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_1 \\ \bar{k}_1 \end{bmatrix}$	$\alpha_{16}^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot k_2 \oplus x_2 \cdot \bar{k}_2 \\ x_1 \cdot \bar{k}_2 \oplus x_2 \cdot k_2 \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_1 \\ \bar{k}_1 \end{bmatrix}$
	$F_{17} = \begin{bmatrix} x_2 \\ x_1 \oplus x_2 \end{bmatrix}$	$\alpha_{17}^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot \bar{k}_2 \oplus x_2 \cdot k_2 \\ x_1 \cdot k_2 \oplus x_2 \cdot \bar{k}_2 \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_1 \oplus k_2 \\ k_1 \oplus k_2 \end{bmatrix}$	$\alpha_{18}^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot \bar{k}_2 \oplus x_2 \cdot k_2 \\ x_1 \cdot k_2 \oplus x_2 \cdot \bar{k}_2 \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_1 \oplus k_2 \\ k_1 \oplus k_2 \end{bmatrix}$	$\alpha_{19}^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot k_2 \oplus x_2 \cdot \bar{k}_2 \\ x_1 \cdot \bar{k}_2 \oplus x_2 \cdot k_2 \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_1 \\ \bar{k}_1 \end{bmatrix}$	$\alpha_{20}^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot k_2 \oplus x_2 \cdot \bar{k}_2 \\ x_1 \cdot \bar{k}_2 \oplus x_2 \cdot k_2 \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_1 \oplus k_2 \\ k_1 \oplus k_2 \end{bmatrix}$
	$F_{19} = \begin{bmatrix} x_1 \oplus x_2 \\ x_1 \end{bmatrix}$	$\alpha_{21}^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot (\bar{k}_1 \oplus \bar{k}_2) \oplus x_2 \cdot (k_1 \oplus k_2) \\ x_1 \cdot (k_1 \oplus k_2) \oplus x_2 \cdot (\bar{k}_1 \oplus \bar{k}_2) \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_2 \\ \bar{k}_2 \end{bmatrix}$	$\alpha_{22}^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot (\bar{k}_1 \oplus \bar{k}_2) \oplus x_2 \cdot (k_1 \oplus k_2) \\ x_1 \cdot (k_1 \oplus k_2) \oplus x_2 \cdot (\bar{k}_1 \oplus \bar{k}_2) \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_2 \\ \bar{k}_2 \end{bmatrix}$	$\alpha_{23}^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot (k_2 \oplus \bar{k}_2) \oplus x_2 \cdot (\bar{k}_2 \oplus k_2) \\ x_1 \cdot (\bar{k}_2 \oplus k_2) \oplus x_2 \cdot (k_2 \oplus \bar{k}_2) \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_1 \\ \bar{k}_1 \end{bmatrix}$	$\alpha_{24}^0 = \begin{bmatrix} x_1 \cdot (k_2 \oplus \bar{k}_2) \oplus x_2 \cdot (\bar{k}_2 \oplus k_2) \\ x_1 \cdot (\bar{k}_2 \oplus k_2) \oplus x_2 \cdot (k_2 \oplus \bar{k}_2) \end{bmatrix} \oplus \begin{bmatrix} k_1 \\ \bar{k}_1 \end{bmatrix}$

**Висновки**

В результаті дослідження розроблено підхід до побудови двозрядних двохоперандних операцій строгого стійкого криптографічного кодування на основі перетворення другого операнда. Застосування групи

однооперандних операцій для перетворення другого операнда дозволяє отримати групу двохоперандних операцій строгого стійкого криптоперетворення. Розроблений підхід дозволяє значно спростити процес дослідження та синтезу групи операцій строгого стійкого криптоперетворення.

## СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Криптографическое кодирование: методы и средства реализации: монография / Рудницкий В.Н., Пивнева С.В., Бабенко В.Г., Миронец И.В. и др. // Тольятт. гос. ун-т. – Тольятти, 2013. – 196 с.
2. Криптографическое кодирование: методы и средства реализации (часть 2): монография / В.Н. Рудницкий, В.Я. Мильчевич, В.Г. Бабенко, Р.П. Мельник, С.В. Рудницкий, О. Г. Мельник. – Х. : едрая усадьба плюс, 2014. – 224 с.
3. Криптографічне кодування: обробка та захист інформації: колективна монографія / під ред. В.М. Рудницького. – Харків: ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2018. – 139 с.
4. Рудницкий В. М., Бабенко В. Г., Рудницкий С. В. Метод синтеза матричных моделей операций криптографического кодирования та декодирования информации. Сборник научных работ Харьковского университета Повітряних Сил. Харків: ХУПС ім. І. Кожедуба, 2012. Вип. 4 (33). С. 198-200.
5. Мельник Р. П., Застосування операцій розширеного матричного криптографічного перетворення для захисту інформації / Р. П. Мельник // Системи обробки інформації. – 2012. – Вип. 9. – С. 145-147.
6. Синтез элементарных функций перестановок, керованих інформацією / В. М. Рудницкий, Т. В. Миронюк, О. Г. Мельник, В. П. Щербина // Безпека інформації. – Т. 20, № 3. – К.: НАУ, 2014. – С. 242–247.
7. Рудницкий В.М. Метод синтеза операций криптографического перетворення за критерієм строгого стійкого кодування / В.М. Рудницкий, Л.А. Шувалова, О.Б. Нестеренко // “Вісник ЧДТУ”. - Черкаси, 2017 – Вип. 1 – С.5-10.
8. Коваленко А. А., Кучук Г. А. Методи синтезу інформаційної та технічної структур системи управління об'єктом критичного застосування. *Сучасні інформаційні системи*. 2018. Т. 2, № 1. С. 22–27. DOI: <https://doi.org/10.20998/2522-9052.2018.1.04>
9. Рудницкий, Н. Лада, С. Козловська, Технологія побудови двооперандних операцій криптографічного перетворення інформації за результатами моделювання, Сучасні інформаційні системи, Т. 2, № 4, С. 26-30, 2018.
10. Рудницкий В.М., Лада Н.В., Федотова-Півень І.М., Пустовіт М.О. Синтез обернених двохрозрядних двооперандних операцій строгого стійкого криптографічного кодування. Системи та методи обробки інформації. Збірник наукових праць. Київ: ДНДІ МВС України, 2018. Вип. 4(55). С. 76–81.
11. Mozhaev O. Multiservice network security metric / O. Mozhaev, H. Kuchuk, N. Kuchuk, M. Mozhaev, M. Lohvynenco // IEEE Advanced information and communication technologies-2017. Proc. of the 2th Int. Conf. – Lviv, 2017. – P. 133-136.
12. Semenov, S., Sira, O., Kuchuk, N. (2018), “Development of graphicanalytical models for the software security testing algorithm”, Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, Vol 2, No 4 (92), pp. 39-46, DOI: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2018.127210>
13. Рудницкий В.М., Лада Н.В., Федотова-Півень І.М., Пустовіт М.О., Нестеренко О.Б. Побудова двоохрозрядних двооперандних операцій строгого стійкого криптографічного кодування. Системи управління, навігації та зв'язку. Збірник наукових праць. Полтава: ПНТУ, 2018. Т. 6(52). С. 113–115.
14. Рудницкий В.М., Лада Н.В., Федотова-Півень І.М., Пустовіт М.О., Нестеренко О.Б. Побудова двоохрозрядних двооперандних операцій строгого стійкого криптографічного кодування. Системи управління, навігації та зв'язку. Збірник наукових праць. Полтава: ПНТУ, 2018. Т. 6(52). С. 113–115.

Рецензент: д-р техн. наук, проф. С. Г. Семенов,  
 Національний технічний університет «ХПІ», Харків  
 Received (Надійшла) 12.08.2019  
 Accepted for publication (Прийнята до друку) 11.09.2019

### Синтез двухразрядных двооперандных операций строгого стойкого криптографического кодирования путем преобразования второго операнда

Р. В. Бреус

На основании исследования различных форм представления двухразрядных двооперандных операций строгого стойкого криптографического кодирования разработан подход к их построению путем преобразования второго операнда с помощью применения однооперандных операций. Применив технологию преобразования второго операнда, была получена группа двухразрядных двооперандных операций строгого устойчивого криптографического кодирования. В этой статье приведена полученная группа двухразрядных двооперандных операций строгого устойчивого криптографического преобразования. Предложенный подход к синтезу двухразрядных двооперандных операций строгого устойчивого криптографического кодирования путем преобразования второго операнда значительно упрощает процесс исследования группы операций строгого устойчивого криптопреобразования.

**Ключевые слова:** двухразрядные двооперандные операции, криптографическое преобразование, математическое моделирование, синтез операций, классификация операций криптопреобразования.

### Synthesising the two-bit two-operand operations of strict stable cryptographic coding by the second operand's conversion

R. Breus

Based on studying the different representation forms of two-bit two-operand operations of strict stable cryptographic coding, it was developed an approach to their construction based on the second operand transformation by the one-operand operations use. A group of two-bit two-operand operations of strictly stable cryptographic coding was obtained by using the second-operand conversion technology. The obtained group of two-bit two-operand operations of strict stable cryptographic transformation is presented in the article. The proposed approach for synthesizing the two-bit two-operand operations of strict stable cryptographic coding by the second operand transformation simplifies the research process of strict stable cryptographic conversion group of operations greatly.

**Keywords:** two-bit two-operand operations, cryptographic transformation, mathematical modeling, synthesis of operations, classification of cryptopreformation operations.